

Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap

Van: Werkgroep Ethische Code
Aan: Alle leden van het KNHG
Betreft: code *Normen voor historici*
Datum: mei 2023

Aanleiding

In 2021-2022 heeft het KNHG onderzoek gedaan naar ‘onethisch hergebruik’ van historisch werk door historici en anderen. Dit onderzoek heeft geleid tot een [dossier](#) op de website van het KNHG, een webinar in het voorjaar van 2022 en twee sessies op de Historicidagen in Rotterdam. Uit deze werkzaamheden en discussies over onethisch hergebruik kwam de noodzaak voor een ethische code voor historici naar voren. Hiertoe heeft het KNHG een werkgroep in het leven geroepen en leden opgeroepen lid te worden van deze werkgroep.

Werkwijze van de werkgroep

De werkgroep ethische code bestaat uit Antoon De Baets (em. HL RuG), Henk te Velde vz KNHG en HL ULeiden), Inger Leemans (bestuurslid KNHG en HL VU), Stefan Gaillard (promovendus RU), Marieke Oprel (UD RU) en Antia Wiersma (dir KNHG). De werkgroep heeft sinds het najaar 2022 zes keer overleg gevoerd waarbij eerst discussie is gevoerd over de aanpak. Er zijn namelijk twee benaderingen mogelijk:

- Deductief – d.w.z. vertrekken vanuit principes en van daaruit verschillende gevallen beoordelen en beschrijven
- Inductief – d.w.z. gevallen beschrijven en van daar uit principes formuleren.

De werkgroep heeft gekozen voor de eerste benadering.

Vervolgens is gekeken of bestaande codes toepasbaar in de Nederlandse context zouden zijn, al dan niet met aanpassingen. Daaruit is voortgekomen dat de code van de Amerikaanse zustervereniging *American Historical Association* (met haar toestemming) is vertaald en aangepast naar de Nederlandse context.

Deze vertaalde code is voorgelegd aan de werkgroep Theorie van het Huizinga Instituut (Maria Grever (em. HL EUR), Robbert-Jan Adriaansen (EUR), Herman Paul (ULeiden) en Pieter Huistra (UU)). Zij hebben een eerste reactie op hoofdlijnen gegeven, wat leidde tot een bijstelling van de tekst.

Planning

De werkgroep Ethische Code biedt deze bijgewerkte versie, *Beroepsnormen voor historici* als discussiestuk op de Algemene Ledenvergadering 2023 aan de leden aan.

Na presentatie aan leden komt er op de website van het KNHG een nieuw dossier met daarin deze code. De werkgroep is voornemens om vervolgens in de periode 2023-2024 de inductieve benadering gestalte te geven door de leden van het KNHG en anderen op te roepen om concrete gevallen aan te leveren met de bedoeling tot *best practices* te komen. Hiermee wordt het dossier aangevuld.

Tevens wil de werkgroep een “werksessie” op de Historicidagen 2024 in Maastricht organiseren. Doel is enerzijds de code aan te scherpen, anderzijds om de aangeleverde casuïstiek te bespreken.